

قارا ژانوارین نین ایلدونومو Qara Janvarın ildönümü

۱۹۹۹ - نچو ایل ژانوارین ۱۹ - دان ۲۰ - سینه گنجنه گنجنه آده ربابجان تاریخی نین فاجیعه لی گونلرینده ن بیری اؤلسادا مستقیلی بییمی زی الدهه ایشمک اوچون بیر دنوم نقطه ساییلا بیله ر. اؤ گون اناوظیمیز آده ربابجانین قوزئی حصه سی ۳ - نچو ده فعه جینایتکار رۇس قوشۇنلاری طره فینده ن ایشغال ائیلیدر. رۇس تانگلاری وه انسانی دۇغۇلاردان بۇخسۇن بیرتیجی رۇس سالداتلاری نچه ایللردن به ری چه نچه نیستاندا اؤیقلادیقلا ری جینایتی، وحشی لیک وه سؤی قیریمینی آده ربابجاندا تطبیق ایشمک ایسته بیردیلر. اؤنلر ده نیزده ن وه قورۇلۇقدان آده ربابجانا گیره ر - گیرمه ز دینج وه الی سیلاحسیز اهالینی قیرماغا باشلادیلار. اؤنلر قاتیل قورباچۇف جنابلاری نین فرمانی ایله ۷۰ ایلده ن سۇنرا تیکرار آزادلیق وه مستقیلی بی اوچون آباغا قالمیش میللتیمیزین حاق مه سینی بۇغماغا چالیشیدیلار. ۱۹۲۰ - نچو ایلده اؤلدۇغۇ کیمی آده ربابجانی ازمکله بیخیلان ایمپراطورلۇقلارینی قورۇماغا چالیشیدیلار. قاتیل قورباچۇف جنابلاری بۇنۇ ائلامامیشدی کی، داهه ۱۹۲۰ - نچو ایل دیئیلدیر. گنجنه ۷۰ - ایلده دونیا ده بیشمیشدیر. حتا میللتیمیزین عزمی - ایراده سیده ۱۹۲۰ - نچو ایللرده نده فرق ایشمیشدیر. مسکۇوا قۇیرۇغۇ اؤلان نچه دیبه رلر کومۇنیست فیرقه سی نین وه اؤنۇن ایچینده کی گونوموزون ساتقین نریمانوفلاری نین داهه میللتیمیزین ایراده سی قارشى سیندا دایاناجاق گوجو بۇخ ایدی. اؤنا گۆره ده بۇ اوزوموزده ن اؤلان وطن ساتقینلاری نین هرینا گلسه لرده، مینلرجه گونناھسیز انسانی اؤلمورسه لرده تاثیرلی اؤلا بیلمه ییب، نه آزادلیق حرکاتینی، نه ده قیرمیزی ایمپراطورلۇغۇنۇ قورۇبا بیلدیلر. اؤنلر نه آده ربابجان میللتینی وه نه ده باشقا سؤویشت دۇساداغیندا اؤلان میللتلرین آزادلیغا اؤلان اینامینی قیرا بیلدیلر. عکسینه رۇس قوشۇنلاری نین آده ربابجاندا قوره تدیکلری جینایتلر وه ائدیکلری وحشی لیکلر میللتیمیزین عزمینی داهادا آرتیردی، وه ۷۰ ایل قابق بۇ جانیرلین بابالاری نین لرلی ایله مستقیل آده ربابجان پارلمنتنۇسۇنۇن اوستونده ن اندیرلنه ن آده ربابجان بایراغی تیکرار میللتیمیزین اؤز الی گۆیلره قالدیریلدی. قوزئی آده ربابجان بللی بیر حصه سی اؤز مستقیلی بیینی تیکرار الدهه ایشمهی باجاردی. دونیا ایجتماعیینی طرفینده ن رسمی شکیلده تانییدی. بیرلشمیش میللتلر تشکیلاتی نین وه باشقا بشین الخالق قورۇملارین عضو الیدۇ. ۲۰۰۱ - نچو ایلده ایسه اورۇپا شۇراسینا قۇل ائیلیدی.

آده ربابجانین مستقیلی بیینی گۆزه بیلمه بن اؤرۇسلار وه شۇوونیست مستملکه چی تشهران رثومی بپتون ایمکانلرینی سفربر ائده ره ک، اثرمنی جانیرلینی آده ربابجان میللتی نین جانینا سالاراق، اسکی اراضیریمیزه علاوه اؤلاراق تیکرار اراضیریمیزین باشقا بیر حصه سینا ایشغال ائندیلر. بیر میلیوندان چۇخ آده ربابجان وطنداشی اؤز دۇغما وطنینده دیده رگین سالدیلار. بپتون بۇنلاردا آده ربابجانین مستقیلی بیینی یۇخ ائده بیلمه دی.

اردی ۴ - نچو صحیفه ده

تاریخی تۇپراقلاری اوستونده قۇندارما اثرمنستانی رسمی تانییا بیلمه ریک .

آده ربابجانین تاریخی اراضیرلرینده ن بیر بۆلوموده ایران - تورکییه وه اؤرسیت تورکییه آراسیندا قۇل چه کیله ن مۇقاوله لر اساسیندا بۇگونکو تورکییه نین حدۇدلاری چرچیوه سینده دیر .

بیرینجی دونیا ساوشیندان قابق وه سۇنرا اثرمنی ایرقچی تشکیلاتلار کوردلری تورکییه دۆولتینه قارشى قیشقیرداراق دونیا چاپیندا اوزده ن ایراق « کوردلرین مۇدافیهه چیسی » کیمی چیخیش ائده ره ک اؤنلاری تحریک ائدیپ، تورکییه دۆولتینه قارشى قۇیمۇشۇر. وه بۇنۇن نتیجه سینده تورکییه اؤردۇسۇنۇن کوردلری سیخشدیرمالاری، کوردلرین بثرلی اثرمنلرله بیرلیکده آغری داغی ماحالینا کۆچمه لرینه سبب اؤلمۇشۇر. وه اؤرادا مسکۇنلاشمالارینا اثرمنلرله مرقاندیرمیشدیر. بئله لیکله ده اثرمنلر کیمی کوردلرله اؤز لرینه مال اؤلمایان آده ربابجانین تاریخی تۇپراقلاریندا بثرله شیب، بۇ تۇپراقلاری نیمیسه مه به باشلامیشلار. اؤ بیری طرفه نده اثرمنلر آغری داغینی اؤز لری نین دۇسداقدا اؤلان مقدس داغی کیمی گۆستره ره ک، اؤنۇ وه اؤنۇن اطرافینداکی تۇپراقلاری نچه دیبه رلر قۇندارما اثرمنستانی بیر پارچاسی اؤلدۇغۇنۇ دونیا چاپیندا قۇل ائندیرمه به چالیشیلار .

گونئی آده ربابجانا گلدیکه بۇرادا آده ربابجان اساس ایکی به آیریلدیقدان سۇنرا حاکمییتی فارسلا اؤز لرینه گنجیردیلر. وه قوزئی ده رۇسلار کیمی فارسلا ده عین سیاستی ایجرا ایشمه به باشلادیلار. گونئی آده ربابجاندا اؤلان خانلیق ایالت بۆلگۆ سیستمینی داغیتدیلار . کؤدناچی قۇلدۇر رضایتین دؤورونده ن باشلایاراق کوردلر آده ربابجانین غرب حصه لرینه بثرلشدیرلمکده دیرلر. بۇ سیاست بۇگونده ده وام ایشمکده دیر. یعنی صاباح اوچون ایکینجی بیر قاراباغ تداروک گۆرولمکده دیر. فارس شۇوونیزی نین مستملکه سی حالینا دوشن آده ربابجان تۇپراقلاری بۇگون ۱۳ - حصه به پارچالانمیشدیر. بۇنلارین بیر بۆلومونه نچه دیبه لر « اؤستان » ایستانۇسۇ وئرلمیش، آده ربابجان کیملیکلری اؤنلارین اینده ن آیینماغا چالیشمیشدیر. بعضی اراضیلری ایسه کوردۇستان، خۇزستان، گیلان، مرکزی اؤستانلار آراسیندا بۆلۆنمۇشۇر. بۇ اراضیلرده فارسلا رین وه باشقا آزیقلارین آرتیریلماسی ایله ده عملده اؤنلارین میللی وارلیقلاری بۇخ ائیلیمکده دیر .

عین زاماندا گونئی آده ربابجاندا تشهرانین شۇوونیست مستملکه چی حاکمییتی وار- بۇخۇنۇ تالاماقدا، میللی عابیده لرینی (تاریخی بینالاری، کروانسالاری، بازارلاری ، حماملاری، قدیمی اولری) داغیتماقدا وه گونئی آده ربابجانی بیر خرابایا چؤیرمکده دیر .

گنجیمشه عابید تاریخی سنلر وحشیجه سینه بثر آلتیندان چیخاردیلاراق خاریجی اؤلکه لره ساتیلماقدا وه بئله لیکله ده آده ربابجان میللتی نین تاریخی ده بۇخ ائدیلمکده دیر. بپتون بۇنلر بیر آجی حقیقتی گۆستیرکی، اؤ تابی، بۇتاپلی آده ربابجاندا اؤزون وه قیسا وعده لی بپتون ساحه لری احاطه ائده ن میللی بیر ایستیراژوی مۇوجۇد دئییلدیر. بۇ میللتیمیزین وه وطنیمیزین فاجیعه سیدیر .

آده ربابجانین ایشغال اؤلنۇمۇش اراضیلری Azerbaycanın işğal olunmuş əraziləri

تورکییه حدۇدلاری اراضی سینده قالان آده ربابجانین قارس ایالتینده بثرلشدیریلیرلر. اثرمنلرین بیر بۆلومو قاراباغدا، قالان حصه سی ایرواندا بثرلشدیریلیرلر .

۱۹۳۷ - نچو ایللرده رۇس ایشغالی آلتیندا اؤلان قوزئی آده ربابجاندا قۇندارما اثرمنستانی وه گورجوستاندا یاشایان آده ربابجانلارین آیدین وه ضییالارلی ایکینجی دهغه اؤلاراق سیبری دۆشهرگه لرینه گۆنده ریلر .

۱۹۴۴ - نچو ایلده پۇرچالی ایالتی نین آماتیلیکا، آدی گون، آسپیندا، آهلکک، بۇوجۇم وه آساسیخ ویلایتلرینده اؤلان آده ربابجانلاردا ایستالین طرفینده ن سورگون ائدیله ره ک، بئله لیکله آده ربابجانین قارادئیزله اؤلان باغلاتنیستی قیرمیش اؤلنۇلار .

۱۹۴۸ - ۱۹۵۰ - نچو ایللر اثرمنلر طره فینده ن زنگه زۇر - گۆیچه وه اؤنلارین پایینا دوشن پۇرچالیدان آده ربابجانلار قۇوۇلۇرلار .

۱۹۴۷ - ۱۹۵۲ - پۇرچالیلارین بیر بۆلومونه تورکییه سۇرگون ائندیلیرلر .

وه نهایت ۱۹۸۸ - نچو ایلده ایسه ایره وان خانلیغیندان گۆ بچه وه زنگه زۇردا یاشایان بثرلی آده ربابجانلارین قالان حصه سی ۲۵۰۰۰۰ - مین نفر قیشین اؤرتاسیندا سورگون ائیلدیلر .

عین حادیه لر ده ریند ایالتینده ده باش وئردی. اؤرۇسلار اؤرادا بثرلی آده ربابجانلارلی تمیزله مه به باشلادیلار. بۇرادا بۇنۇدا خاطرلتماق ایسته ردیک کی، بۇگون گورجوستاندا ۲۰۰ مین نفر آده ربابجانلی یاشامقدادیر .

چونکی گنجنه ن بۇ اؤن ایلده بیر چۇخ پۇرچالیلی گورجولرین سیخشدیرمالاری نتیجه سینده گورجوستانی ترک ایشمیشدیر. بۇراداکی اراضیلرین آدلاری ده بئشدریله ره ک گورجولر ایسکانلاشدیریلماقدا دیر. حتا آده ربابجانلار اؤز آنا تۇپراقلاریندا اکین - بیچین ایختییارلاری بۇخۇر. آده ربابجان حۆکۆمتی گورجوستان حۆکۆمتی ایله یاخشی مۇناسیبتی اؤلسادا بۇ میللی مسئله مزین اوستونده ن یان گمچیر .

۱۹۹۱ - نچو ایل قوزئی آده ربابجان اؤز مستقیلی بیینی اعلان ائده رکن ۲۴۰ - مین کیلۆمترمربع اراضی سینده ن یالیز ۸۶ - مین کیلۆمترمربع قالمیش ایدی. اثرمنلرین اؤز وظنلری اؤلمایان آده ربابجان تۇپراقلاریندا بۆیوک اثرمنستان بارتما پیلانلاری اساسیندا قاراباغ وه اؤنۇن اطرافینداکی ایالتلرده بۇگون ۸ - ایلدیرکی اثرمنی ایشغالی آلتیندادیر. دئمک بۇ قالان ۸۶ مین کیلۆمتر مربع نین یوزده ۲۰ سی بۇگون مۇوجۇد دئییلدیر .

البته بۇندان اوزوموز گوناھکاریق. قوزئی آده ربابجانین ان بۆیوک باغیشلانماز گوناهی مستقیل اؤلدۇقدان سۇنرا مساحتی ۲۹ مین ۸۰۰ کیلۆمترمربع اؤلان ایره وان خانلیغینی « قۇندارما اثرمنستانی » رسمی تانیماق اؤلمۇشۇر. آسما بۇنۇ آپ - آچیق دئییریک کی، بۇگونکو « قوزئی آده ربابجان جیمهورییتی » بپتو آده ربابجانین کیچیک بیر حصه سیدیر. بۇنا گۆره ده اثرمنلرله هرهنسی بیر آتلاشما، سازیش، هرهنسی بیر مۇقاوله گنجه رلی ساییلا بیلمه ز. وه بیز آده ربابجان